

Trening bezstrzałowy

Strzelanie dynamiczne

kom. Jakub Konieczny

Zakład Interwencji Policyjnych CSP

podkom. Hubert Kulesza

Zakład Interwencji Policyjnych CSP

Artykuł stanowi element serii, dwa wcześniej opublikowane materiały dotyczyły posługiwania się bronią palną krótką w warunkach typowych dla strzelań statycznych i szybkich. Niniejsze opracowanie porusza tematykę strzelań dynamicznych. Ich zasadniczym celem jest przygotowanie policjanta do posługiwania się bronią palną podczas interwencji, której przebieg może zawierać elementy: pościgu za sprawcą, pokonywania przeszkód, korzystania z różnego rodzaju osłon czy wzmoczonego wysiłku fizycznego poprzedzającego użycie broni palnej.

Wysiłek fizyczny wpływa negatywnie na koordynację ruchową, znacznie obniżając precyzję wykonywanych czynności. Nawet jeśli strzelanie nie jest poprzedzone wysiłkiem fizycznym, to w sytuacji stresowej, jaką niewątpliwie jest użycie broni palnej, reakcja organizmu przypomina tę w czasie wysiłku. Dochodzi do przyspieszenia bicia serca, organizm wydziela adrenalinę, noradrenalinę, kortyzol, zwane hormonami stresu, oraz przestawia się na system „uciekaj lub walcz”. Zgodnie z założeniami strzelań dynamicznych, jednym z ich elementów jest wywołanie u strzelającego stanu kontrolowanego zmęczenia organizmu, aby mógł podczas treningu oswoić się z negatywnymi zjawiskami towarzyszącymi wysiłkowi. W warunkach wzmoczonego wysiłku i silnego stresu czynności sprawnego posługiwania się bronią służbową wymagają właściwego opanowania i powinny być poprzedzone prawidłowymi nawykami strzeleckimi, techniką posługiwania się bronią oraz stosowaniem odpowiedniej taktyki.

W celu utrzymania odpowiedniego poziomu skuteczności należy doskonalić się cały czas. Posiadacz broni palnej, z uwagi na charakter tego urządzenia, powinien posługiwać się nią perfekcyjnie. Umiejętność sprawnego posługiwania się bronią palną wpływa zarówno na bezpieczeństwo interwencji, jak i bezpośrednio na bezpieczeństwo fizyczne i prawne policjanta. Niewłaściwe posługiwanie się bronią palną i nieznanostwo zasad jej użycia mogą mieć wysoce negatywne skutki zarówno wobec interweniującego, innych osób uczestniczących w interwencji, jak i osób postronnych. Należy pamiętać, że policjant, który używa broni palnej lub

ją wykorzystuje, ponosi odpowiedzialność za każdy pocisk, który opuścił lufę jego pistoletu, czy to w warunkach wzmoczonego wysiłku fizycznego, czy też w warunkach ogromnego stresu. Dlatego właśnie umiejętność oddania celnego strzału w sytuacji dynamicznej ma tak istotne znaczenie.

Jak już zostało to podkreślone w poprzednich artykułach, użycie broni na służbie najczęściej przypomina strzelanie szybkie, tj. z małej odległości do celu, w bardzo ograniczonym czasie na podjęcie decyzji, dobyte broni, przeładowanie i oddanie strzału. Jeśli dodamy do tego wzmoczony wysiłek fizyczny i stres, może początkowo wydawać się to niemożliwe do wykonania. Jednak właściwy trening strzelecki, trening fizyczny oraz znajomość stosowania określonej taktyki są kluczowymi aspektami działania w dynamicznej sytuacji użycia broni palnej. Konieczność oddania precyzyjnego strzału decyduje w głównej mierze o skutecznym obezwładnieniu osoby. Osoba, w stosunku do której będzie trzeba użyć broni, może korzystać z osłony, schować się za czymś lub za kimś. Za tą osobą mogą znajdować się inni ludzie. W takiej sytuacji należy być pewnym swoich umiejętności. Uczestnicząc w szkoleniu strzeleckim w trakcie strzelań dynamicznych, należy mieć świadomość, że trzeba będzie robić ugięcia ramion w podporze przodem, biegać, a podczas biegu pokonać różnego rodzaju przeszkody terenowe i techniczne w postaci np. płotów, poręczy, otworów. Trzeba będzie wykorzystywać różnego rodzaju osłony – wysokie i niskie, np. rogi budynku, mury, elementy karoserii samochodu; przemieszczać się z bronią między osłonami

STRZELANIE DYNAMICZNE

i przyjmować właściwe postawy strzeleckie; strzelać do oddalającego się celu, jak również poruszać się za nim; prowadzić skuteczny ogień w warunkach ograniczonego czasu. Czemu to służy? Powyższe elementy mają wprawić organizm w stan wzmożonego wysiłku i kontrolowanego stresu, by można było zapewnić warunki zbliżone do rzeczywistych oraz kształtować odpowiednie nawyki i umiejętności posługiwania się bronią palną, a dzięki temu przygotować szkolącego się funkcjonariusza do sytuacji, które mogą wystąpić w trakcie pełnienia służby.

Tego typu sytuacje będą występowały w trakcie treningu bezstrzałowego, który jest podstawą wypracowania określonych czynności sprawnego posługiwania się bronią palną. W każdej dyscyplinie sportu właściwy trening ma decydujący wpływ na późniejsze sukcesy. Zasada ta ma również zastosowanie w życiu. Do perfekcji dochodzi się poprzez trening, czyli odpowiednią liczbę właściwie wykonanych powtórzeń tej samej czynności¹. Nigdy nie należy bagatelizować treningu bezstrzałowego, natomiast zawsze ze skupieniem i zaangażowaniem w nim uczestniczyć. To co zostanie wypracowane „na sucho” bez amunicji, w trakcie strzelań będzie skutkowało celnymi trafieniami w tarcze strzeleckie. Trening bezstrzałowy polega na systematycznym powtarzaniu ćwiczeń doskonalących umiejętność posługiwania się bronią i utrwalających prawidłowe nawyki ruchowe. To wykonywanie takich samych czynności jak te, które występują w trakcie strzelania, z tą jednak różnicą, że nie używa się amunicji.

Ważne jest, aby miejsce treningu bezstrzałowego zapewniało warunki do wypracowania prawidłowych nawyków związanych z posługiwaniem się bronią palną w trakcie danego rodzaju strzelań. Powinno być wyposażone w stanowisko do rozładowania broni, lustra, tarcze strzeleckie, osłony wysokie i niskie, przeszkody techniczne oraz tory

przeszkód. W zakres treningu bezstrzałowego w trakcie strzelań dynamicznych wchodzi m.in. trening podstawowy polegający na ćwiczeniu prawidłowego przemieszczania się z bronią, dobiegu, wytracania prędkości i zatrzymania się poprzez tzw. wytupanie, pracy na osłonach wysokich i niskich, kontroli celu, broni i otoczenia, wymiany awaryjnej i taktycznej magazynka za osłonami. Poza treningiem podstawowym wykonywać należy również trening wydolnościowy i wytrzymałościowy polegający na utrzymywaniu ogólnej sprawności fizycznej, tak ważnej w codziennej służbie policjanta oraz szybkim czasie reakcji organizmu na wysiłek fizyczny i zaistniałą sytuację stresogenną wywołane przez różne czynniki zewnętrzne oraz dynamiczny charakter podejmowanych czynności służbowych.

Ćwiczenia dotyczące obsługi broni zostały przedstawione w poprzednich artykułach. Naszym zdaniem strzelanie dynamiczne jest poniekąd sprawdzeniem wiedzy i umiejętności z zakresu strzelań statycznych i szybkich. Tylko poprzez świadomy i właściwy trening bezstrzałowy możliwe jest opanowanie prawidłowej techniki i taktyki posługiwania się bronią służbową, które w trakcie sytuacji dynamicznych, poprzez wypracowanie określonych nawyków ruchowych, zapewnią przewagę nad przeciwnikiem.

Mając już odpowiednią bazę praktyczną z zakresu strzelań statycznych oraz szybkich, przejdźmy zatem do treningu w oparciu o strzelania dynamiczne. Poniżej zaprezentowano kilka podstawowych ćwiczeń z zakresu poruszanej tematyki.

Przemieszczanie się z bronią do przodu i do tyłu

Odpowiednia taktyka i technika działania jest kluczem do sukcesu. Jednym z elementów taktyki jest właściwe przemieszczanie się z bronią służbową. Jest to kwestia, z któ-

Fot. 1–4. Prawidłowe ułożenie stóp przy przemieszczaniu się z bronią do przodu.

ra wiąże się wiele mitów stworzonych przez kino akcji. W wielu filmach można zauważyć policjantów trzymających pistolet lufą do góry, z gracją poruszających się do przodu środkiem korytarza lub beztrudnie stojących na wprost drzwi, za którymi schronił się uzbrojony przestępca, albo stojących przed radiowozem i strzelających się z bandytą, będącym naprzeciw niego. I choć są to zachowania bezsprzecznie widowiskowe – odrzucamy je jako zwyczajnie niemądre i niebezpieczne, głównie dla samego wykonawcy². W jaki sposób robić to prawidłowo? Przemieszczać się z bronią można zarówno idąc powoli, jak również biegnąc. Ponadto można przemieszczać się do przodu, a także wycofywać się. Należy pamiętać o odpowiedniej technice stawiania stóp na podłoże, od czego uzależnione jest skuteczne prowadzenie ognia. Poniżej znajduje się kilka zasad właściwego przemieszczania się z bronią.

Naszym zdaniem należy przemieszczać się miękko, na ugiętych nogach. W trakcie ruchu staramy się, aby nasza sylwetka tworzyła jak najmniejszy cel. Patrzymy zawsze w kierunku, w którym się poruszamy. Dostosowujemy prędkość poruszania się do zadania, pamiętając o zasadzie, że gdy nie prowadzimy ognia, poruszamy się szybciej, natomiast gdy pracujemy na broni, zwalniamy tempo – pozwoli nam to na oddawanie celnych strzałów i umożliwi utrzymanie broni w cel. W trakcie poruszania się do przodu stosujemy technikę „pięta – palce”. Polega ona na tym, że chodzimy na ugiętych nogach, stawiając stopy najpierw na pięty z wyraźnie uniesionymi palcami, następnie przenosząc ciężar na palce, mocno unosząc pięty stóp (fot. 1–4). Do tyłu przemieszczamy się dokładnie w odwrotny sposób, stosując technikę „palce – pięta” (tak jak byśmy odtwarzali film od końca), pamiętając o potencjalnych przeszkodach za nami, których nie widzimy (fot. 5–7).

Fot. 5–7. Prawidłowe ułożenie stóp przy przemieszczaniu się z bronią do tyłu.

Najczęściej popełniane błędy związane są z przyjmowaniem nieodpowiedniej postawy, w której jesteśmy wyprostowani, więc stanowimy większy cel. Blokowanie kolan, czyli poruszanie się na tzw. sztywnych nogach, skutkuje bujaniem się całego ciała na boki i niemożnością utrzymania broni w cel (fot. 8–12). Stawianie stóp na podłożu całą powierzchnią przy jednoczesnym trzymaniu broni na wysokości wzroku skutkuje nieprawidłową kontrolą lokalizacji przeszkód na drodze, a w konsekwencji może doprowadzić do potknięcia się i przewrócenia oraz utraty kontroli nad przeciwnikiem (fot. 13, 14).

Fot. 8–12. Poruszanie się na tzw. sztywnych nogach, bujanie się na boki.

Fot. 13, 14. Potknięcie się o przeszkodę przy przemieszczaniu się do tyłu.

STRZELANIE DYNAMICZNE

Broń zawsze trzymamy blisko siebie, w jednym ręku, tak jak w postawie wyjściowej GOTÓW, lufą równoległą do podłoża i skierowaną w kierunku, w którym się poruszamy. Druga ręka powinna być wolna. Można nią wykonywać czynności pomocnicze. Unikamy poruszania się z bronią trzymaną jak w postawie strzeleckiej, uniesioną na wysokość oczu – zawęża nam to pole widzenia, gdyż koncentrujemy się na przyrządach celowniczych, nie widzimy też podłoża – zasłaniają nam je nasze ręce. Broń należy trzymać oburącz jedynie w chwili oddania strzałów. Palec wskazujący dłoni trzymającej broń należy oprzeć na zamku lub szkielecie (fot. 15, 16). Nawyk ten jest bardzo ważny ze względów bezpieczeństwa, gdyż uniemożliwia przypadkowe oddanie strzału z powodu napięcia emocjonalnego, wywołanego przez stres związany z sytuacją, w której konieczne jest użycie broni³.

Fot. 15, 16. Prawidłowe trzymanie broni w postawie GOTÓW przy dobiegu do osłony, palec wzdłuż zamka.

Naszym zdaniem podczas poruszania się z bronią przeładowaną należy bezwzględnie pamiętać o zasadzie trzymania palca wskazującego na zamku lub szkielecie, a nie na języku spustowym. W trakcie poruszania się z bronią nie należy trzymać jej oburącz. W sytuacji potknięcia o przeszkodę tracimy możliwość amortyzacji uderzenia (fot. 17, 18).

Fot. 17, 18. Nieprawidłowe trzymanie broni podczas dobiegu, trzymanie broni oburącz z palcem na języku spustowym.

Nie należy również wymachiwać bronią, gdyż stanowimy zagrożenie dla innych osób postronnych. Najczęstsze błędy to m.in. poruszanie się z bronią trzymaną na wysokości oczu – ograniczenie swojego pola widzenia – oraz trzymanie palca na języku spustowym – możliwość oddania strzału niekontrolowanego (fot. 19, 20). Błędem jest również obserwowanie otoczenia przez przyrządy celownicze pistoletu, gdyż odbiera ono strzelającemu możliwość pełnej kontroli otoczenia, zasłaniając je bronią.

Fot. 19, 20. Nieprawidłowe trzymanie broni podczas dobiegu, trzymanie broni jednorącz z palcem na języku spustowym.

Bieg z bronią jest jak najbardziej naturalny. Podczas biegu broń trzymamy jednorącz, blisko ciała w postawie wyjściowej GOTÓW, wylotem lufy w kierunku, w którym biegniemy, druga ręka jest wtedy wolna. Wolna ręka porusza się swobodnie, ułatwiając biegnącemu utrzymanie równowagi, może okazać się pomocna np. przy potknięciu. Ręka trzymająca broń pozostaje cały czas nieruchomo. W ten sposób możemy zarówno poruszać się szybko, jak i pokonywać znaczne odległości. Zawsze, gdy cel znika z pola widzenia, należy biec w jego kierunku. Trudność może wystąpić szczególnie przy szybkim tempie biegu, w trakcie zatrzymywania się, które jest niezbędne do oddania strzału. PAMIĘTAJ: nie strzelamy w biegu oraz nie wykonujemy czynności związanych np. z przeładowaniem broni. Zatrzymanie wykonuje się przez tzw. wytupanie, czyli energiczne uderzenia stopami w podłoże, aż do wytracenia prędkości i pewnego zatrzymania się, po czym należy przyjąć stabilną postawę strzelecką⁴ (fot. 21–25).

W naszej ocenie najczęstsze błędy, które mogą pojawić się podczas biegu z pistoletem, to trzymanie broni lufą do góry (po ukazaniu się celu, wydłuży się czas reakcji z bronią) i trzymanie ręką wspomagającą chwytu broni. W momencie przewrócenia się brak jest możliwości amortyzacji. Błędem jest również strzelanie w czasie biegu, a także wykonywanie czynności związanych np. z przeładowaniem broni. Strzelanie lub przeładowanie należy wykonywać tylko po przyjęciu stabilnej postawy strzeleckiej. Jeżeli podczas strzelania straci się z różnych powodów równowagę, należy bezwarunkowo przed jego ponownym rozpoczęciem przyjąć stabilną postawę strzelecką (fot. 26–28).

Fot. 21–25. Prawidłowe „wytupanie” i zatrzymanie się.

Fot. 26–28. Nieprawidłowe zatrzymanie, poślizg, wytracenie równowagi.

Szkolenie strzeleckie jest niezwykle ważnym zagadnieniem, gdyż bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo fizyczne policjantów oraz bezpieczeństwo osób postronnych. Bezpieczeństwo interweniujących funkcjonariuszy to niezwykle szerokie pojęcie, przy okazji którego należy również podkreślić konieczność stosowania osłon, szczególnie w trakcie działań dynamicznych wymagających użycia broni palnej.

Zasady pracy na krawędzi osłony wysokiej

Strzelanie w boju jest walką o życie. Starcie z wykorzystaniem broni krótkiej na bliskim dystansie cechuje gwałtowność i intensywność. O przetrwaniu przeważnie decyduje szybkość i determinacja, a tylko w nielicznych przypadkach szczęście. Należy założyć, że przeciwnik strzela równie celnie jak my. Jeśli to on pierwszy wyjął broń, to nasza reakcja jest już na tym etapie spóźniona. Z reguły znajdujemy się w niekorzystnym położeniu, dlatego należy ograniczyć sytuacje, w których stanowimy dla niego widoczny cel, utrudniając mu trafienie.

W tym celu staramy się ukryć przed jego strzałami, wykorzystując wszelkie dostępne osłony. O ile ukrycie się przed ogniem napastnika stanowi swoisty odruch, o tyle zmiana postaw strzeleckich wymaga jasności umysłu, o którą w takiej chwili nie łatwo⁵. Z całą pewnością w praktyce należy stosować odpowiednią taktykę działania oraz techniki, które mają na celu ograniczenie do minimum ryzyka postrzału.

Osłona to miejsce bądź przedmiot, za którymi policjant może się schować, zwiększając swoje bezpieczeństwo. Za osłony mogą posłużyć np. elementy ukształtowania terenu, zabudowania (osłony naturalne), pojazdy oraz przedmioty znajdujące się w budynkach lub terenie otwartym (osłony sztuczne). Wymienione elementy mogą chronić przed ogniem przeciwnika. Zza osłony można skuteczniej się bronić. Skuteczność osłony zależy m.in. od materiału, z jakiego jest wykonana, oraz od charakterystyki balistycznej pocisków, którymi dysponuje przeciwnik. Umiejętne korzystanie z osłony podczas walki jest niezwykle ważne ze względów psychologicznych, ponieważ nie daje możliwości przeciwnikowi na „łatwe” trafienie oraz zwiększa szanse policjantów na przeżycie w sy-

STRZELANIE DYNAMICZNE

tuacji wymiany ognia. Nawet osłona, która jest nieodporna na przebiecie pociskami przeciwnika, skutecznie utrudnia mu obserwację i lokalizację celu. Strzelając zza osłony, należy odsłaniać tylko te części ciała, które są niezbędne do prowadzenia skutecznego ognia.

Korzystanie z osłony polega przede wszystkim na tym, aby schować się za nią, wychylając jak najmniejszą część ciała. Tak więc, jeśli strzelamy zza osłony, wystawiamy się tylko w stopniu niezbędnym do oceny sytuacji, obserwacji terenu i oddania celnego strzału, tzn. wysuwamy tylko ręce trzymające broń i część głowy. Korpus i nogi powinny zostać w ukryciu. Takie ustawienie względem osłony uniemożliwia sprawcy swobodne działanie i utrudnia trafienie⁶.

Podchodząc do osłony, należy zachować od niej odpowiedni dystans, tak aby „nie burzyć” wyćwiczonej postawy strzeleckiej oraz czynności wykonywanych z bronią, np. przeładowania broni, wymiany magazynka. Ponadto, jeżeli jest taka możliwość, należy podchodzić do osłony po skosie, pamiętając ciągle o ukryciu całej sylwetki ciała za nią. Broń w tym momencie powinna być trzymana jak w postawie przy kontroli celu, tj. oburącz, delikatnie opuszczona i skierowana wylotem lufy na krawędź osłony. Palec wskazujący ręki wiodącej trzymaj na zamku lub szkielecie broni. Umożliwi to szerokie pole widzenia. Należy patrzeć w kierunku krawędzi, na której rozpoczynamy pracę. To z tego kierunku może nastąpić zagrożenie, np. może wyjść przeciwnik. W naszej ocenie takie postępowanie umożliwi właściwą diagnozę sytuacji, zwiększy przewagę nad przeciwnikiem, dla którego jesteśmy początkowo niewidoczni oraz umożliwi szybszy czas reakcji w sytuacji konieczności oddania strzału (fot. 29–33). Przed końcem krawędzi należy zatrzymać się, przyjmując właściwą postawę strzelecką, pamiętając o odpowiednim ułożeniu stóp, i zacząć powoli zwiększać zakres widzenia, „wykrajając tort” kawałek po kawałku, aż do momentu właściwej oceny sytuacji i ewentualnego zlokalizowania celu (fot. 34–40).

W naszej ocenie podczas strzelania zza osłony nie należy opierać broni o jej elementy. Broń nie może kontaktować się z osłoną bezpośrednio. Dociskanie zamka do płasz-

czyzny osłony może spowodować powstanie zacięcia i do czasu jego usunięcia zwiększy przewagę przeciwnika, który w tym momencie może zdominować sytuację. Ponadto, opierając rękę wspomagającą o osłonę, np. framugę, można bezwiednie wystawić lufę lub całą broń poza nią. W takim przypadku ukrywający się w bliskim dystansie za osłoną napastnik może w sposób niezauważony chwycić, wytrącić broń lub uderzyć w nasze dłonie niebezpiecznym przedmiotem, np. kijem, siekierą, mieczem.

Dla strzelców praworęcznych najlepiej jest ukryć się za prawą krawędzią osłony, a dla leworęcznych – za lewą. Niejednokrotnie w trakcie interwencji trzeba będzie się dostosować do warunków terenowych i strzelać zza osłony (załom budynku, muru) od strony ręki wspomagającej. W takim przypadku wymianę ognia można prowadzić na dwa sposoby. Pierwszy to przyjęcie stabilnej postawy i odwiedzenie nadgarstka ręki wiodącej na zewnątrz, w stronę osłony. Drugi to przyjęcie postawy odwrotnej, tzn. strzelanie z wykorzystaniem ręki wspomagającej. Takie rozwiązanie nie jest zachowaniem naturalnym i nie gwarantuje maksymalnej skuteczności prowadzonego ognia. Fakt, że z jednej strony należy bardziej wychylić się zza osłony, nie ma większego znaczenia. Padające z naszej strony strzały działają deprymująco na sprawcę. Mimo wszystko trzeba się koniecznie nauczyć strzelania z wykorzystaniem ręki niewiodącej na wypadek wyłączenia z działań ręki wiodącej, np. w sytuacji postrzału w nią⁷.

W naszej ocenie najczęstsze błędy, które mogą pojawić się podczas podejścia do osłony wysokiej, to podchodzenie prostopadle do krawędzi z bronią skierowaną na krawędź trzymaną na wysokości wzroku z palcem znajdującym się na języku spustowym (fot. 41, 42). Broń skierowana wylotem lufy w osłonę. Wzrok skupiony na przyrządach celowniczych. Takie postępowanie uniemożliwia właściwą ocenę sytuacji, gdyż strzelec jest skupiony na broni, a nie na kontroli tego, co znajduje się za osłoną, i właściwej lokalizacji celu. W przypadku gdy przeciwnik przyjąłby postawę klęczącą lub leżącą na ziemi, nie jest on widoczny dla policjanta. Taka sytuacja jest szczególnie niebezpieczna, gdyż zwiększa szanse przeciwnika (fot. 43, 44).

Fot. 29–33. Prawidłowe dojście do osłony wysokiej z bronią w postawie jak przy kontroli celu, broń skierowana na krawędź.

Fot. 34–40. Prawidłowa praca na krawędzi, broń delikatnie opuszczona, skierowana w krawędź osłony, niewidoczna dla przeciwnika, sylwetka schowana za osłoną, prawa noga delikatnie z przodu, ręce wyprostowane w łokciach, zamek i nadgarstki stanowią prostą linię. Świadome zwiększanie zakresu pola widzenia, tzw. wykrajanie tortu.

Fot. 41, 42. Nieprawidłowe dojsię do osłony wysokiej, broń skierowana w krawędź wysoko, palec umieszczony na języku spustowym.

Fot. 43, 44. Nieprawidłowe dojsię do osłony wysokiej, broń skierowana wylotem lufy w osłonę.

STRZELANIE DYNAMICZNE

Natomiast praca na krawędzi osłony z palcem trzymanym na języku spustowym stanowi ogromne niebezpieczeństwo i niesie za sobą ryzyko niekontrolowanego naciśnięcia spustu, a w konsekwencji może doprowadzić do postrzelenia osób postronnych. Dlatego należy bezwzględnie pamiętać o zasadzie bezpieczeństwa, która stanowi, że palec kładzie się na języku spustowym wyłącznie w chwili oddania świadomego strzału do uprzednio rozpoznanego celu. Innym istotnym błędem, do którego dochodzi w trakcie pracy na osłonie, jest przyjmowanie niewłaściwej postawy strzeleckiej, poprzez źle rozłożony ciężar ciała, co może doprowadzić do utraty równowagi w trakcie prowadzenia ognia (fot. 45–48). Kolejnym błędem jest zbyt duże wystawianie ciała (szczególnie nóg) poza obrys osłony. Po pierwsze, zdradzamy swoją pozycję napastnikowi, po drugie, narażamy się na postrzał w widoczne dla niego części ciała.

Fot. 45. Niestabilna postawa strzelecka, zbyt odchylenie do tyłu, broń trzymana za daleko od krawędzi osłony.

Przemieszczanie się między osłoną wysoką a niską

Podczas pościgu za osobą, w sytuacji wymuszającej użycie broni palnej, jeśli sprawca schował się np. za narożnikiem budynku, należy zakładać, iż przestępca mógł ukryć się i oczekuje na pojawienie się policjanta, gotowy do ataku. W takiej sytuacji należy mieć na uwadze konieczność sprawdzenia narożnika budynku, zachowując odpowiednie zasady taktyki interwencji. Sprawdzenie obszaru znajdującego się poza polem naszego widzenia, czyli np. narożniki pomieszczeń, teren za krawędzią bloku, domu itp., określa się potocznie „krojeniem tortu”, czyli sprawdzaniem terenu poprzez sukcesywne wychylenie się zza osłony i powolne zwiększanie pola widzenia, aż do momentu zlokalizowania i właściwego rozpoznania celu⁸.

W trakcie interwencji, w której konieczne jest użycie broni służbowej, może wydarzyć się sytuacja, kiedy będzie trzeba przemieszczać się za sprawcą między osłonami. Jeżeli w początkowej fazie pracy na osłonie nastąpiło rozpoznanie i zlokalizowanie celu, który po początkowej wymianie ognia podjął dalszą ucieczkę, a interweniujący policjant musi za nim podążać, trzeba pamiętać o kilku zasadach. Należy sprawdzić obszar, który nie został jeszcze sprawdzony, np. załom budynku, narożnik pomieszczenia, i upewnić się, że jest bezpieczne. Nie należy wystawiać broni za narożniki, jeżeli uprzednio nie dokonano ich sprawdzenia. Przemieszczanie się między osłonami powinno być sprawne i szybkie, przy jednoczesnej stałej kontroli otoczenia. W trakcie przemieszczania się należy w miarę możliwości minimalizować swoją sylwetkę. Broń trzymana jest w ręce wiodącej blisko ciała, w postawie GOTÓW, zawsze wylotem lufy w kierunku zagrożenia. W trakcie przemieszczania się między osłonami palec wskaźnikowy znajduje się na szkielecie/zamku broni (fot. 49–51).

Naszym zdaniem podczas kontroli narożnika osłony należy zbliżyć się do jej krawędzi. Broń w tym czasie musi być skierowana na krawędź. Zdecydowanym, aczkolwiek ostrożnym ruchem, należy wychylić się za krawędź osłony i dokonać kontroli obszaru niesprawdzonego. Podczas wychylenia się broń powinna być trzymana blisko ciała w postawie gotowości, wylotem lufy w stronę kontrowanej strefy. Po sprawdzeniu narożnika i upewnieniu się, że

Fot. 46–48. Niestabilna postawa strzelecka, nogi ułożone w linii, wylot lufy pistoletu skierowany za daleko od krawędzi osłony.

Fot. 49–51. Szybkie przemieszczenie się w obniżonej sylwetce między osłoną wysoką a niską, broń w postawie GOTÓW.

jest bezpiecznie, należy zwrócić się w kierunku, w którym ostatni raz był widoczny cel. Jeżeli w trakcie dalszego pogoń za uzbrojonym przestępcą wystąpi możliwość korzystania z innych osłon – korzystajmy z nich, zapewniając sobie bezpieczeństwo (fot. 52–56).

Najczęstsze błędy podczas przemieszczania się między osłonami w naszej ocenie to: brak sprawdzenia obszaru

za osłoną, wystawianie broni za osłonę przed skontrolowaniem znajdującego się za nią obszaru, nieprawidłowe wyjście zza osłony z wyprostowanymi rękami (fot. 57, 58); poruszanie się między osłonami w postawie strzeleckiej z bronią trzymaną na wyprostowanych rękach (fot. 59–62); brak świadomej kontroli otoczenia i skupianie uwagi na przyrządach celowniczych (fot. 63–67).

Fot. nr 52–56. Wyjście zza osłony z ugiętymi rękami trzymanymi blisko ciała i skontrolowanie narożnika osłony.

Fot. 57, 58. Nieprawidłowe wyjście zza osłony z wyprostowanymi rękami, bez kontroli tego, co jest za osłoną, gdzie może znajdować się osoba z niebezpiecznym narzędziem.

STRZELANIE DYNAMICZNE

Fot. 59–62. Nieprawidłowe przemieszczenie się z bronią między osłoną wysoką a niską, sylwetka wyprostowana.

Fot. 63–67. Nieprawidłowe wyjście zza osłony wysokiej z wyprostowanymi rękami, co w konsekwencji może skutkować niespodziewanym atakiem lub odebraniem broni funkcjonariuszowi.

Zasady pracy na krawędzi osłony niskiej

Podczas strzelania zza osłony poziomej należy mocniej ugiąć nogi i tułów lub przyjąć np. postawę klęczącą, aby całkowicie schować sylwetkę za osłoną. Strzelający powinien znajdować się w takiej odległości od osłony, aby swobodnie i szybko mógł wychylić się i ponownie schować. Po wychyleniu się należy skrócić czas obserwacji bądź strzelania do niezbędnego minimum. Jeżeli to możliwe, drugie i kolejne wychylenie poza osłonę powinno nastąpić już w innym miejscu, tak aby utrudnić przeciwnikowi celowanie i atak. PAMIĘTAJ, że podobnie jak my, sprawca obserwuje przede wszystkim miejsce, w którym ostatnio nas dostrzegł. Konstrukcja i wysokość osłony determinują rodzaj postawy strzeleckiej stosowanej podczas walki. Podkreślenia wymaga fakt, że postawa strzelecka używana podczas wymiany ognia z wykorzystaniem osłony musi wykluczać możliwość utraty równowagi⁹ (fot. 68–73).

Naszym zdaniem najczęstsze błędy występujące podczas korzystania z osłony poziomej polegają na przyjmowaniu nieodpowiedniej postawy strzeleckiej – niedostosowanej do gabarytów osłony (fot. 74, 75), opieraniu szkieletu broni na płaszczyźnie osłony, zbyt duże wystawianie ciała (szczególnie tułowia) poza obrys osłony oraz kierowanie broni wylotem lufy w podłoże (fot. 76–79).

Awaryjna wymiana magazynka za osłoną wysoką

Potrzeba wymiany magazynka pojawia się po wyczerpaniu amunicji. Podczas użycia broni może wystąpić sytuacja, gdy zamek pozostanie w tylnym położeniu, a magazynek będzie pusty. Zamek w tylnym położeniu sygnalizuje koniec amunicji – także potencjalnemu napastnikowi. Nawet jeśli tego nie dostrzeże, na kilka sekund zyskuje przewagę taktyczną. Mogą to być sekundy decydujące. Chwilowo policjant staje się bezbronny. Należy podkreślić, że nauka szybkiej wymiany magazynka jest podstawowym elementem zając z szkole-

Fot. 68–73. Prawidłowa praca na górnej krawędzi osłony niskiej, sylwetka schowana, postawa klęcząca, broń skierowana w krawędź, niewidoczna dla przeciwnika.

Fot. 74, 75. Nieprawidłowa praca na górnej krawędzi osłony niskiej, broń widoczna dla przeciwnika.

nia strzeleckiego. Kwestia wymiany magazynka została poruszona w poprzednim artykule dotyczącym strzelań szybkich. Na potrzeby strzelań dynamicznych w oparciu o wykorzystywanie osłon wymiany magazynka trzeba dokonać, trzymając się następujących zasad. Na czas wymiany magazynka należy ukryć się za osłoną w celu zmniejszenia ryzyka rażenia przez przeciwnika. Podczas manipulacji bronią powinna ona być trzymana blisko ciała – łatwiej o jej kontrolę, czynność wykonamy szybciej i jednocześnie bezpieczniej – w ten sposób utrudnimy przeciwnikowi wybitcie jej z rąk w razie bliskiego kontaktu. Czynność wymiany magazynka powinna być zamknięta w jednym płynnym ruchu (wyjęcie magazynka połączone z ruchem ręki w kierunku ładownicy, wyrzucenie pustego magazynka na jej wysokości, dobytec z ładownicy nowego i wpięcie go do pistoletu – jeden płynny ruch ręką wspomagającą). Podczas wymiany niewłaściwe jest przyglądanie się broni i magazynkowi, natomiast należy stale kontrolować krawędź osłony, na której policjant podjął pracę, ponieważ to z tego kierunku może nadejść zagrożenie (fot. 80, 81).

Fot. 76–79. Nieprawidłowa praca na górnej krawędzi osłony niskiej, opieranie broni o krawędź osłony, opieranie dłoni o krawędź osłony, widoczna sylwetka strzelca z jednoczesnym skierowaniem broni w podłoże.

STRZELANIE DYNAMICZNE

Fot. 80, 81. Obserwacja krawędzi osłony wysokiej przy wymianie magazynka.

Magazynek/magazyńki należy nosić zawsze w tym samym miejscu – im łatwiej są dostępne, tym szybciej można ich dobrać. W trakcie wymiany magazynka palec wskazujący ręki wiodącej musi znajdować się na szkielecie/zamku broni. W miarę możliwości nie należy zmieniać chwytu broni. Zamek powinien być zwolniony blisko ciała kciukiem ręki wspomagającej, a następnie należy wyprowadzić broń w krawędź osłony¹⁰. Właściwym postępowaniem jest również ponowne dokonanie „wykrojenia tortu”, ponieważ jeżeli chwilowo stracono przeciwnika z oczu na czas wymiany magazynka, mógł on się przemieścić, czy przyjąć inną postawę strzelecką, tym samym chcąc zaskoczyć interweniującego policjanta i zwiększyć swoją przewagę. Najczęściej popełniane błędy przy wymianie magazynka za osłoną to brak kontroli broni w celu rozpoznania końca amunicji; nieprawidłowa wymiana magazynka wykonywana na wyprostowanych rękach, odwrócenie się plecami do krawędzi osłony; patrzenie na broń zamiast na krawędź osłony – stwarza to możliwość skutecznego obezwładnienia policjanta, wydłuża czas reakcji w trakcie dynamicznej zmiany sytuacji, np. przy nagłym wyjściu przeciwnika zza osłony; trzymanie palca wskazującego na języku spustowym w trakcie wymiany magazynka – ryzyko oddania niekontrolowanego strzału (fot. 82–85).

Awaryjna wymiana magazynka za osłoną niską

Zasady awaryjnej wymiany magazynka w oparciu o wykorzystanie osłony niskiej niczym nie różnią się od zasad jej wymiany na osłonie wysokiej. W dalszym ciągu jeżeli podczas strzelania broń przestała „działać”, należy dokonać jej kontroli. W momencie stwierdzenia braku amunicji należy schować się całkowicie za osłoną niską. Wylot lufy w tej sytuacji powinien być skierowany na krawędź osłony i trzeba stale obserwować jej górną płaszczyznę. Broń w trakcie awaryjnej wymiany magazynka trzymana jest blisko ciała i nie można skupiać na niej wzroku (nadmiernej uwagi). Po usprawnieniu broni powinno mieć miejsce powolne wychylenie się zza osłony połączone ze stałą kontrolą rejonu zagrożenia (fot. 86, 87).

Fot. 82–85. Nieprawidłowa wymiana magazynka, brak kontroli krawędzi osłony, odwrócenie się plecami do krawędzi.

Fot. 86, 87. Awaryjna wymiana magazynka za osłoną niską, obserwacja górnej krawędzi osłony.

Fot. 88. Nieprawidłowa wymiana magazynka, skupienie wzroku na broni zamiast na krawędzi osłony.

W naszej ocenie najczęstszym błędem w trakcie awaryjnej wymiany magazynka za osłoną niską/poziomą jest jego wymiana nieoprowadzona schowaniem się za osłonę. Ponadto brak obserwacji górnej krawędzi osłony, czyli kierunku, z którego może nadejść zagrożenie, nieprawidłowa

kolejność wymiany magazynków, np. wyjęcie magazynka pełnego z ładownicy, a następnie wypinanie magazynka pustego z chwytu broni, a także skupienie wzroku na broni w trakcie jej usprawniania oraz dokonywanie wymiany z palcem trzymanym na języku spustowym (fot. 88).

Taktyczna wymiana magazynka – trening, osłona wysoka oraz niska

Zmianę magazynka nie zawsze wykonuje się, gdy zamek zatrzyma się w tylnym położeniu, a magazynek jest pusty. Nie można wykluczyć, że podczas walki przeciwnik będzie emocjonalnie opanowany na tyle, że policzy strzały, które oddano w jego kierunku. Natomiast doświadczony strzelec jest w stanie oszacować liczbę wystrzelonej amunicji – określić stopień jej zużycia¹¹. W tej sytuacji i w sprzyjających okolicznościach może wymienić magazynek, powiększając zasób amunicji dostępnej do natychmiastowego użycia, a amunicję w częściowo opróżnionym magazynku zachować na „czarną godzinę”. Taktyczną zmianę magazynka stosuje się, aby być przygotowanym do kontynuowania walki z maksymalną liczbą amunicji w magazynku podłączonym do pistoletu. Jak każda czynność w szkoleniu strzeleckim, tak i taktyczna wymiana magazynka powinna być wykonywana w sposób prawidłowy. Schemat taktycznej wymiany magazynka polega na wykorzystaniu przez strzelca chwilowej przerwy w wymianie ogniowej i jest następujący.

Po podjęciu decyzji o wymianie magazynka należy utrzymywać przyjętą postawę strzelecką. Broń skierowana jest w stronę rejonu, z którego można spodziewać się zagro-

Fot. 89–94. Taktyczna wymiana magazynka na krawędzi osłony wysokiej. Prawidłowa kolejność sięgania po magazynek – najpierw z ładownicy, sposoby ułożenia magazynka z chwytu na dłoń, chowanie magazynka do ładownicy, obserwacja rejonu zagrożenia.

STRZELANIE DYNAMICZNE

żenia, i należy przejść do chwytu broni jednorącz, trzymając ją w wyprostowanej lub lekko ugiętej ręce wiodącej na krawędzi osłony, na której podjęta jest praca. Cały czas należy pamiętać, aby sylwetka znajdowała się za osłoną i wystawała jedynie w minimalnym stopniu poza nią. W trakcie taktycznej wymiany magazynka nie można kierować wzroku na broń i jej przyrządy celownicze – musimy pamiętać o stałej obserwacji kierunku, gdzie ostatnio był widziany przeciwnik. Następnie wolną ręką wyjmujemy

z ładownicy zapasowy magazynek, który należy chwycić zależnie od budowy ładownicy pomiędzy palec środkowy a wskazujący. Spód dłoni ręki trzymającej magazynek zbliżamy do rękojeści broni. Za pomocą kciuka ręki wspomagającej wypinamy magazynek z chwytu broni i wyjmujemy go, po czym podpinamy pełen magazynek, wciskając go do chwytu. Należy dobić podpięty magazynek, a „stary” schować do ładownicy. Broń w każdym momencie tej operacji jest gotowa do oddania przynajmniej jednego strzału.

Fot. 95–100. Taktyczna wymiana magazynka na krawędzi osłony niskiej. Prawidłowa kolejność sięgania po magazynek – najpierw z ładownicy, sposoby ułożenia magazynka z chwytu na dłoni, chowanie magazynka do ładownicy, obserwacja rejonu zagrożenia.

Fot. 101–103. Nieprawidłowa kolejność wymiany taktycznej magazynka, broń blisko ciała.

Fot. 104–106. Osiłona wysoka. Nieprawidłowa kolejność wymiany taktycznej magazynka, schowanie się za osłonę, skupienie wzroku na włożeniu magazynka do ładownicy.

Fot. 107–111. Nieprawidłowa kolejność wymiany taktycznej magazynka za osłoną niską, sylwetka schowana, broń blisko ciała, wzrok skierowany na ładownicę przy wkładaniu magazynka.

Fot. 1–111 – mł. asp. Robert Karyś.

Jeżeli zagrożenie pojawi się w najbardziej neurwalcicznym momencie, tj. w trakcie wypinania magazynka, można ponownie „wbicić” go do chwytu, odzyskując tym samym możliwość oddawania strzałów¹².

Trzeba pamiętać, by nie wyrzucać wymienionego magazynka, gdyż nadal znajduje się w nim amunicja. W trakcie taktycznej wymiany magazynka nie można patrzeć na broń – stała obserwacja rejonu zagrożenia (fot. 89–94). Taktyczna wymiana magazynka pozwala na kontynuowanie walki z pełnym magazynkiem i nabojem już znajdującym się w komorze nabojewej.

Daje przewagę nad przeciwnikiem w postaci większej liczby naboji, które poprzędzone umiejętnościami pracy na broni zwiększają szanse na skuteczne przeprowadzenie interwencji (fot. 95–100). Najczęstsze błędy w trakcie taktycznej wymiany magazynka polegają na nieprawidłowej kolejności wymiany magazynka i wykonywaniu tej czynności na broni trzymanej blisko ciała (fot. 101–103). Wypinanie w pierwszej kolejności magazynka częściowo opróżnionego z chwytu broni, odkładanie go do ładownicy, pobieranie pełnego

STRZELANIE DYNAMICZNE

magazynek i podpinanie go do gniazda wydłużają znacznie czas wymiany. W sytuacji dynamicznej czynności wykonywane nieprawidłowo stanowią zagrożenie dla policjanta i dają przewagę sprawcy. Błędem jest również skupianie wzroku na broni w trakcie wymiany magazynka i tracenie z pola widzenia rejonu zagrożenia, gdzie sytuacja może zmienić się na naszą niekorzyść (fot. 104–106). Musisz być pewny wykonywanych czynności i robić je w sposób prawidłowy. W sytuacji nadmiernego stresu zadziałasz automatycznie, a to przełoży się na skuteczność podjętych czynności służbowych. Innym istotnym błędem jest nieprawidłowa wymiana magazynka. Kolejność sięgania po magazynek i usprawnienie broni ma istotne znaczenie i skraca czas prawidłowej reakcji na zaistniałą sytuację (fot. 107–111).

Podsumowanie

Powoli nasza przygoda ze strzelaniem dynamicznym dobiega końca. Jeśli czytelnik zastosuje zawarte w artykule wskazówki, to nauczy się prawidłowo przemieszczać z bronią zarówno w spokojnym marszu, jak i w biegu. Zrozumie, jak ważne jest wykorzystanie wszelkiego rodzaju osłon, które zwiększają bezpieczeństwo w trakcie prowadzenia skutecznego ognia. Pozna zasady pracy na krawędzi osłony związane z bezpiecznym zwiększaniem zakresu pola widzenia i umiejętnej lokalizacji celu. Świadomie dokona kontroli celu, kontroli broni oraz otoczenia. Przyjmie odpowiednie postawy strzeleckie za osłonami wysokimi i niskimi. Wdroży odpowiednią taktykę działania w sytuacjach stresu i wzmożonego wysiłku fizycznego oraz wypracuje odpowiednią technikę posługiwania się bronią związaną z awaryjną i taktyczną wymianą magazynka.

Nigdy nie należy zapominać o warunkach bezpieczeństwa. Jest to najwyższy priorytet, którego naruszenie może spowodować ogromne konsekwencje zarówno zdrowotne, jak i prawne. Zawsze każdą broń trzeba traktować jak załadowaną i gotową do strzału. Mieć świadomość konsekwencji nieprawidłowego użycia tego ostatecznego środka przymusu bezpośredniego. Należy pamiętać, żeby zawsze rozładować broń przed treningiem bezstrzałowym. Zanim nie upewnimy się, że broń jest rozładowana, nie należy celować nią w kierunku innych uczestników szkolenia strzeleckiego, przedmiotów oraz innym kierunku niż kierunek bezpieczny czy kulochwył. Trzeba trenować bezpiecznie i systematycznie. Nie zaniedbywać treningu. Ludzie mają tendencję do upraszczania pewnych czynności i zapomnienia. Umiejętności, które nie są powtarzane w sposób prawidłowy, zostają „zniekształcone” lub zapomniane.

Czas, który zostanie poświęcony na trening bezstrzałowy, każde właściwie wykonane powtórzenie, znajomość taktyki działania i techniki pracy z bronią wpłynie na odpowiednią do zagrożenia jakość przeprowadzonej interwencji, zapewni bezpieczeństwo przede wszystkim nam oraz innym jej uczestnikom. Interwencje, podczas których policjant zmuszony jest do użycia broni palnej, są szczególnie trudne i stresogenne oraz wiążą się najczęściej z ryzykiem utraty życia lub zdrowia własnego lub innej osoby. Czas poświęcony na trening powinien być poprzedzony odpowiednią motywacją, zaangażowaniem, wtedy przyniesie określone rezultaty i nie będzie czasem straconym.

- 1 A. Idzikowski, *Szkolenie strzeleckie. Bezpieczeństwo – charakterystyka zagadnienia*, CSP, Legionowo 2014, s. 18.
- 2 S. Nowak, *Broń krótka. Strzelania bojowe i sportowe z pistoletu*, wyd. Wiedza Powszechna, Warszawa 2016, s. 189.
- 3 P. Rybicki, P. Salomonik, S. Szadzewicz, G. Winnicki, *Podstawowe zasady użytkowania broni palnej krótkiej*, Wyd. Szkoła Policji w Słupsku, Słupsk 2006, s. 99.
- 4 S. Nowak, *Broń krótka. Strzelania bojowe i sportowe z pistoletu*, s. 191.
- 5 Tamże, s. 196–197.
- 6 A. Piórkowski, *Strzelania dynamiczne*, <http://csp.edu.pl/csp/aktualnosci/4398,Strzelania-dynamiczne.html>.
- 7 P. Rybicki, P. Salomonik, S. Szadzewicz, G. Winnicki, *Podstawowe zasady użytkowania broni palnej krótkiej*, s. 103.
- 8 A. Piórkowski, *Strzelania dynamiczne*, <http://csp.edu.pl/csp/aktualnosci/4398,Strzelania-dynamiczne.html>.
- 9 P. Rybicki, P. Salomonik, S. Szadzewicz, G. Winnicki, *Podstawowe zasady użytkowania broni palnej krótkiej*, s. 104.
- 10 S. Nowak, *Broń krótka. Strzelania bojowe i sportowe z pistoletu*, s. 169.
- 11 P. Rybicki, P. Salomonik, S. Szadzewicz, G. Winnicki, *Podstawowe zasady użytkowania broni palnej krótkiej*, s. 98.
- 12 S. Nowak, *Broń krótka. Strzelania bojowe i sportowe z pistoletu*, s. 177.

Literatura:

- Idzikowski A., *Szkolenie strzeleckie. Bezpieczeństwo – charakterystyka zagadnienia*, CSP, Legionowo 2014.
- Nowak S., *Broń krótka. Strzelania bojowe i sportowe z pistoletu*, wyd. Wiedza Powszechna, Warszawa 2016.
- Piórkowski A., *Strzelania dynamiczne*, <http://csp.edu.pl/csp/aktualnosci/4398,Strzelania-dynamiczne.html>.
- Rybicki P., Salomonik P., Szadzewicz S., Winnicki G., *Podstawowe zasady użytkowania broni palnej krótkiej*, Szkoła Policji w Słupsku, Słupsk 2006.

Summary

Dynamic shooting training

Shooting training is the process of learning and developing the skills to use a firearm safely and effectively. This article is another in a series dedicated to the topic of firearms training. The article characterizes the specificity of dynamic shooting. It emphasizes the necessity of using high and short covers and correct operating on them while maintaining safety. It also presents the rules of moving between covers, the principles of exchanging magazines in emergency situations and tactical exchange based on the use of covers. The most common mistakes made during these actions were indicated and the way of their proper execution was presented as well. The material is addressed mainly to police officers who have completed basic training. For other officers the article may be useful in the process of improving knowledge and developing shooting skills.

Thumaczenie: ml. insp. Grzegorz Winnicki